

Situasjonen for kystlynghei i Norge

- Sterkt truet – rødlistet

- Rask gjengroing

- Nedbygging:

Hyttefelt

Vegbygging

Vindindustri

Vegbygging

Byggefelt

2. Mål i handlingsplanperioden 2023-2037

Innhold

Overordna mål

Delmål 1 – Langsiktig skjøtsel og restaurering i hele landet

Delmål 2 – Samarbeid og effektiv organisering

Delmål 3 – God kunnskap og dokumentasjon

Delmål 4 – God veiledning og formidling

3.1 Tiltak for langsiktig skjøtsel og restaurering

Delmål 1 - Langsiktig skjøtsel og restaurering

Dette innebærer å videreføre langsiktig skjøtsel på alle kystlyngheier som er i slik drift, og restaurere og etablere langsiktig skjøtsel av god kvalitet på tilstrekkelig store arealer og i bedret landskapsøkologisk sammenheng fram mot 2037.

Jeg fant ikke noe i nasjonal plan av interesse for oss.

- Ikkje greit å vera foggel i dag.
- Men. De kommer med penger som kommer vel med.

Konklusjon i 2013:

- «Det er bedre å bruke penger på noe
 - som viser igjen i terrenget enn på
 - nye utredninger».
-
- Annlaug og Ove har samarbeidet i
10 år

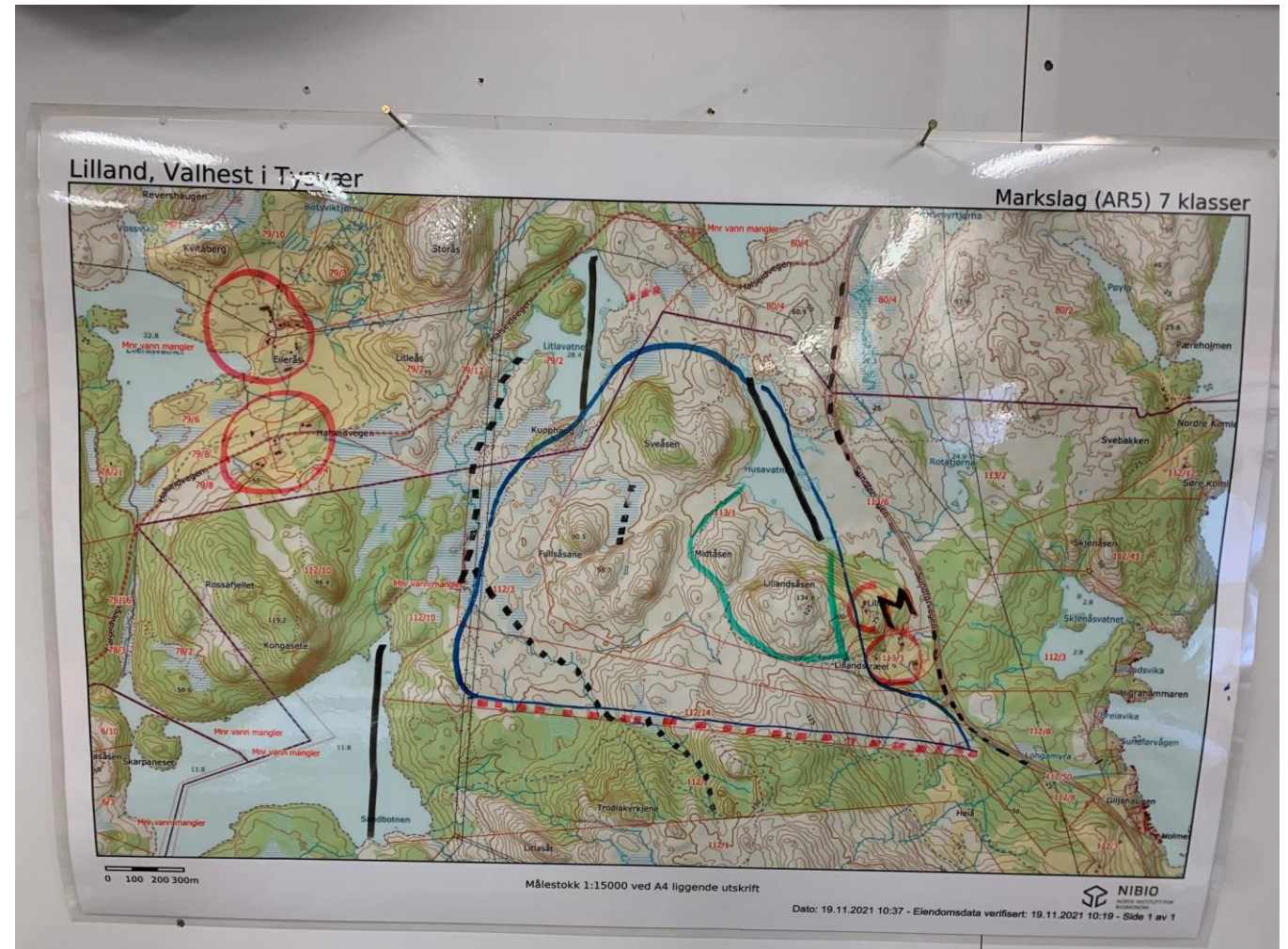
Hva er vårt oppdrag?

**Restaurere og skjøtte kystlynghei:
Brenne, skoge, gjerde inn og beite.**

Ivareta artene i lyngheia.

Redusere risiko ved villbranner.

Rekreasjon, turområder.

Hvem gjelder oppdraget for? - Forvaltning

- Miljødirektoratet
 - Statsforvalter, miljø og landbruk
 - Fylkeskommune
 - Kommune, miljø og landbruk
-
- Akademia

Hvem gjelder oppdraget for? - Oss andre

- **Bønder, lyngbrennere.**
- **Landbruksrådgiving.**
- **Brannvesen.**
- **Akademia.**

- **(bondeorg., avløysarlag,
turistfor., naturforeninger +)**

Forvaltning. Tiltak øk.

- **Midler, tilskott.**
- **Dep. Til trua naturtyper.**
- **Regionalt MiljøProgram (RMP).**
- **SMIL.**

Temamøte 27.09.22

Behovet for brenning?

- Haugalandet: Over 150.000 mål verdifull kystlynghei.
- Behov: 10.000 mål årlig.
- 2022: 5.000 mål, 50 brenninger.
- Sør-Rogaland: 1 million mål?
- Behov: 100.000 mål årlig.?
- Brent?

Hvordan doble på
Haugalandet?

Hvor stor er en lyngbrenning?

Haugalandet: 50 stk ga 5.000 mål.

Gir et snitt på 100 mål.

Fra noen få mål opp til 400 i år.

Stemmer bra med tidligere år.

Hva koster en lyngbrenning?

Vi har noen eksempler der erfarne brennere leies inn i tillegg til de lokale.

Bemanningsbehov varierer etter kompleksitet, risiko og værforhold. Ofte 5 til 10 stk.

Dagrate brenner 1.500 til 2.500.

Leder inkl. befaring/møte, karter og plan/melding, 5.000.

Leder og 4 innleide med utstyr og forberedelse 15.000 til 20.000.

4 til 5 «lokale» har en verdi av 10.000.

Status nov. 2023

- Har:

- Mange gode brennelag.
- Noen gode brenneledere.
- Bra analyser og sikkerhet,
- Mye godt utstyr.
- Bra kursopplegg.
- Ny rekord: 6.000 mål.
- Ny tilskottsordning.

- Trenger:

- Plan og tiltak for hele områder.
- Flere brenneledere.
- Kurs Bokn, Tysvær, Sveio, Bømlo.
- Flere store blåsere og hengere.
- Mer verneutstyr, dresser, visirer, masker, hansker.
- Samband.
- Aktivere foreningen.

Øygarden Brann og Redning.

- 90 personer på kurs
- 45 laminerte kart.
- Innkjøpt blåsere og henger.
- Mange aktive lyngbrennere.

Sjå heile området og tenk 20 år fram i tid

- Få med alle grunneiere. Lage avtaler.
- Før: Mye fellesbeiter. Alle gardar i drift.
- Nå: Få gardar i drift. Gjengroing.
- Garden må ha bruksrett.
- Sett opp gjerder der det er naturleg.
- Gjenskap vikinglandskapet.

Plan og tiltak for hele områder

- Høievassdraget.
- Avaldsnes.
- Valhest.
- Karmøy Vest.
- Grinde.
- Førland.

Høievassdraget Beitelag

Avtale om bruk og skjøtsel av utmark

Sørvåg/Stegaberg utmarksområde

1. Avtaleparter.
Grunneier: Ove Stumø (navn)

Adresse: Høievass 605

Gnr. og Bnr.: 68/4 i Tysvær Kommune

Høievassdraget Beitelag
v/leder

2. Formål.

Beiting og aktiv bruk av gardens og tilliggende naboers utmark i området. Utmarka skal brukes som fellesbeite for utegangere for å bevare dette som kystlynghei i tråd med skjøtelsesplan som utarbeides.

3. Grunneier eller den som leier jorda har førsterett til beiting i forhold til sin andel av arealet i området.

4. Det kan settes opp gjerder eller enkle hegner etter behov.

5. I samsvar med skjøtelsesplan kan det drives lyngbrenning og avskoging.

6. Grunneier har ingen økonomiske forpliktelser som følge av avtalen.

7. Etter avtale kan Tysvær Kommune eller beitelaget tilrettelegge for tursti inntil 1,5m bredde der det er stier fra før eller der det er naturlig. Det kan settes ut gangbaner, klopper, små bruer eller gjerdeklyvere der dette er nødvendig. Turstier kan merkes eller skiltes på vanlig måte. Kommunen eller samarbeidspartner har det økonomiske ansvaret for opparbeidelse og skjøtsel. Eventuelt kan det avtales at grunneier gjør dette mot godtgjøring. Stier skal ikke hindre naturlig og påregnelig drift av eiendommen. Gardsdrift må ta rimelig hensyn til traseen.

8. Avtalen gjelder for 10 år og blir automatisk forlenga for nye 10 år dersom ingen av partene har sagt den opp.

Sted og dato: Sørvåg 10/5 - 2014

Ove Stumø

[Signature]

Plan.

- Lyngbrennere, kommune, NLR og brannvesen sammen.
- Vurdere områder. Muligheter og risiko.
- Definere mulige tiltak.
- Skaffe finansiering og gjennomføre.

Stikkord.

- Vurdere hele området.
- Grunneierliste med kontaktinfo.
- Aktive bønder. Ildsjeler?
- Avtale med grunneiere.
- Prioritere etter vurdering av aktivitet og samfunnssikkerhet.
- Smil eller Dep. Midler?

Strategisk?

- Planmøter med Statsforvalter?
- Organisasjonsform lyngbrennere. Lokalt. Fylket? Kysten?
- Beredskap?
- 10.000 mål nå, 20.000 mål om 5 år?